

Abstrakt

Cílem práce bylo testování různých aspektů, které mohou ovlivňovat schopnosti prostorové orientace u gekončíka nočního (*Eublepharis macularius*) v Morrisově vodním bludišti (MWM). Pokusná zvířata této skupiny byla již jednou testována (diplomová práce Voňavková, 2013) a po několika časových úsecích (dvou a čtyřměsíční pauze) byl tento test alothetické orientace proveden znovu. Zopakování testu je nutné ověření dlouhodobé paměti naučené prostorové informace, popřípadě ke zjištění její extinkce.

Hlavním cílem práce je zjistit, zda si zvířata i po víceměsíční pauze pamatují orientační značky z tréninku nebo zda bude učení probíhat znovu od začátku. U 18 % testovaných gekončků se postupně dráha zkracovala, ale jejich čas nalezení ostrůvku zůstával stejný. U 43 % zvířat se čas dosažení ostrůvku zhoršoval, ale délka dráhy se neměnila. Zvířata si tedy pamatovala, kde se nachází ostrůvek, ale jejich motivace k němu doplavat byla mnohem nižší než v prvních sezeních.

Dalším cílem bylo ověřit, zda jsou gekončci vůbec schopni hlavou kompenzovat pasivní a aktivní pohyb těla (udržet si značky umístěné na aréně v zorném poli) a zjistit, jestli orientační značky mohou být vůbec používány jako vodítko v MWM. Koordinace pohybů hlavy vzhledem k poloze těla byla testována v klidové situaci i ve stresu ve speciálním zařízení (pohyblivá plošina). Gekončci jsou schopni aktivně kompenzovat pohyb v rozsahu průměrně 10 % pohybu plošiny, a to lépe ve stresových situacích během pomalejší rychlosti náklonu podložky. Je tedy pravděpodobné, že jsou schopni sledovat značky umístěné na aréně po celou dobu své plavby.

Používání značek ke kódování prostoru je spojeno i se schopností asociačního učení. Síla a rychlost asociačního podmiňování byla u gekončků ověřována pomocí klasického podmiňování. U 13 % zvířat se postupně zvyšoval počet dotyků stimulu, latence dotyku se snižovala u 16 %. Lze tedy říci, že schopnost asociovat si dva podněty v jednoduchém laboratorním testu je velmi rozdílná mezi jedinci a jen malá část testovaných zvířat v tomto testu uspěla. Dalším cílem bylo otestovat celý soubor jedinců testem reaktivity a definovat její typ u každého zvířete. Tyto údaje o reaktivitě se odrazily zejména ve výkonech v testu asociačního učení a v aktivitě během testů v MWM.

Klíčová slova: prostorová orientace, alothetická orientace, gekončík noční, asociační učení, postojové korekce, reaktivita